

Zandmotor draait

Voor de kust van Zuid-Holland is op 17 januari begonnen met het project Zandmotor, een nieuwe vorm van kustversterking. De kust wordt tijdelijk in zeewaartse richting uitgebreid in de vorm van een haak, maar dat schiereiland verdwijnt in de loop der jaren weer en het zand zou zich moeten gaan verspreiden over de kust. Daardoor wordt het strand ter hoogte van Ter Heijde (Monster) breder en veiliger. Staatssecretaris Joop Atsma (Infrastructuur en Milieu) gaf samen met gedeputeerde Lenie Dwarshuis het startsein voor de Zandmotor.

De Zandmotor bestaat uit 21,5 miljoen kubieke meter zand dat wordt aangebracht in de vorm van een haak boven water, die vastzit aan de kust bij Ter Heijde (zie kaart). Dat is vergelijkbaar met 8500 olympische zwembaden vol zand. Door wind, golven en zeestroming verspreidt het zand zich geleidelijk langs de Zuid-Hollandse kust. Door dit principe van 'bouwen met de natuur' groeit de kust de komende jaren op natuurlijke wijze aan. Uiteindelijk levert het volgens verwachting 100 hectare nieuw land op, vergelijkbaar met 200 voetbalvelden. De Zandmotor levert zo een bijdrage aan de kustveiligheid. Daarnaast brengt de Zandmotor ook een financieel voordeel met zich mee; het is na aanleg niet meer nodig elke vijf jaar zandsuppleties in het gebied toe te passen om veilig te blijven.

De Zandmotor is een initiatief van de Provincie Zuid-Holland. Het project zorgt behalve voor extra kustveiligheid ook voor 100 ha extra natuur- en recreatiegebied. Het zuidelijk deel van de Randstad heeft dringend behoefte aan uitbreiding van de groene ruimte. Er is de afgelopen decennia veel natuur en landbouwgrond opgeofferd aan infrastructuur, woningbouw, glastuinbouw en andere bedrijvigheid.

Vanuit het buitenland bestaat veel belangstelling voor deze wijze van kustversterking. Nergens in de wereld is de Zandmotor op deze schaal toegepast. De kennis en kunde over deze duurzame en natuurlijke manier van kustversterking kan Nederland in de toekomst ook internationaal inzetten en daarmee zijn toppositie als het gaat om waterbeheer verder versterken.

Het opspuiten van de zandplaat is in oktober klaar. Het duurt minimaal vijf jaar voordat al het zand op de kust is afgezet in de vorm van strand en duinen.

De totstandkoming van de Zandmotor ging niet over een nacht ijs. Waterstaatkundige Ronald Waterman klopte twee decennia geleden bij de Tweede Kamer aan met het idee van natuurlijke kustversterking. Het duurde nog een hele tijd voor de politieke geesten rijp waren voor het plan.

De Zandmotor is iets anders dan het storten van extra zand op de stranden, de zandsuppleties. Sinds 1990 handhaaft Rijkswaterstaat de kustlijn zoals we die nu kennen, de basiskustlijn. Waar deze in gevaar komt, probeert Rijkswaterstaat die te versterken met het opspuiten van het strand met miljoenen kubieke meters zand. De

De openingshandeling door staatssecretaris Atsma en gedeputeerde Dwarshuis.

Kustaanzicht, in de verte de Zandmotor.

hypothese van dit pilotproject is dat je met één keer een Zandmotor maakt die de natuur minder verstoort dan bij het aanbrengen van meerdere zandsuppleties.

Rijkswaterstaat zal goed kijken naar de effecten op de natuur, zowel in de zee als op het land. Het zand wordt elders uit de Noordzee gehaald. Wat hiervan de effecten zijn, is nog onbekend. Naar verwachting hoeft de komende 20 jaar aan de kust van Zuid-Holland geen zand meer opgespoten te worden.

De Zandmotor kan geschikt zijn op andere plekken langs de Noordzeekust of in andere delta's op de wereld. Tijdens het startsein van de Zandmotor sprak gedeputeerde Lenie Dwarshuis een geïnteresseerde Chinese delegatie toe.

De Zandmotor is een onderdeel van het programma Kustvisie Zuid-Holland en een initiatief van de Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat. Voor de uitvoering werken de provincie en Rijkswaterstaat nauw samen met het Hoogheemraadschap van Delfland, gemeente Westland, gemeente Den Haag, Milieufederatie Zuid-Holland en het Wereld Natuur Fonds. De aanleg van de Zandmotor is gegund aan de Nederlandse aannemerscombinatie Van Oord Boskalis.

De totale kosten bedragen 70 miljoen euro. Het Rijk betaalt 58 miljoen en de provincie 12 miljoen.